

WWF Ελλάς

Λεμπέση 21
117 43 Αθήνα

Τηλ: 210 3314893
Φαξ: 210 3247578
tnantsou@wwf.gr
www.wwf.gr

ΕΚΤΑΚΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Προς τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων

25 Φεβρουαρίου 2021

Θέμα: Νομοσχέδιο Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων «*Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη και τις υποδομές*».

Αξιότιμα μέλη της Βουλής των Ελλήνων,

Στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου σας με αντικείμενο το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, θέτουμε υπόψη σας μια σειρά από σοβαρά ζητήματα που προκαλεί το άρθρο 219.

Η θεσμοθέτηση με προεδρικό διάταγμα «υπο-περιοχών προστασίας στις περιπτώσεις ήπιων αναπτυξιακών έργων» εντός προστατευόμενων περιοχών κατ' εξαίρεση της διαδικασίας έκδοσης προεδρικών διαταγμάτων για τον χαρακτηρισμό των περιοχών και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων ανά ζώνη, όπως προβλέπει το άρθρο 21 παρ. 4 του ν. 1650/1986, είναι αντίθετη στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και πρέπει να αποσυρθεί για τους παρακάτω λόγους:

- Οι περιοχές του ευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 καθορίζονται αυστηρά και μόνο με βάση επιστημονικά κριτήρια, ώστε να προστατεύονται συγκεκριμένοι τύποι φυσικών οικοτόπων και είδη χλωρίδας και πανίδας που περιλαμβάνονται στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Καθορισμός προστατευόμενων περιοχών και λήψη προστατευτικών μέτρων με βάση επιχειρηματικά ή άλλα συμφέροντα που είναι άσχετα με τις οικολογικές αξίες του τόπου και τις ανάγκες προστασίας των ειδών και οικοτόπων είναι σαφώς και αναμφισβήτητα αντίθετα με τη νομοθεσία της ΕΕ.
- Συγκεκριμένα, η ρύθμιση είναι αντίθετη με το άρθρο 6 παρ. 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ το οποίο απαιτεί τη λήψη μέτρων διατήρησης, συμπεριλαμβανομένης της ζώνωσης και του καθορισμού χρήσεων και δραστηριοτήτων, που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών και στους στόχους διατήρησής τους. Ο καθορισμός των «υπο-περιοχών» βάσει της υλοποίησης αναπτυξιακών έργων από κάποιον φορέα είναι σαφώς αντίθετος στη διάταξη αυτή της οδηγίας. Ειδικότερα, η πρόβλεψη για αποσπασματική θέσπιση ρυθμίσεων για την υπο-περιοχή μέσω «όρων και περιορισμών για την ανάπτυξη της περιοχής» και «ειδικών κανόνων άσκησης δραστηριοτήτων ή και υλοποίησης τεχνικών έργων» (άρθρο 219 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο) χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ολόκληρη η περιοχή Natura 2000 και οι στόχοι διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την οδηγία για τους οικοτόπους και την επίτευξη του στόχου της που συνίσταται στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.
- Αγνοεί και έρχεται σε αντίθεση με την πρόσφατη καταδικαστική για τη χώρα μας απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ (υπόθεση C-849/2019), το οποίο έκρινε ότι η Ελλάδα θα πρέπει να θεσμοθετήσει άμεσα τα απαιτούμενα μέτρα διατήρησης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να καθοριστούν με συστηματικό τρόπο σε συνάρτηση με τις οικολογικές απαιτήσεις οικοτόπων και ειδών και σε σχέση με τους στόχους διατήρησης που έχουν καθοριστεί. Η δημιουργία ενός κατ' εξαίρεση *ad hoc* καθεστώτος για ορισμένες υπο-περιοχές εντός των περιοχών του δικτύου Natura δεν συνάδει με την απόφαση αυτή του ΔΕΕ.

- Παρακάμπτει και ανατρέπεται την προβλεπόμενη στο άρθρο 21 του ν. 1650/1986 διαδικασία για τη θεσμοθέτηση των προστατευόμενων περιοχών και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις περιοχές ανά ζώνη, καθότι προβλέπει μια *ad hoc* διαδικασία που οδηγεί σε αποσπασματική και κατακερματισμένη προστασία βασιζόμενη στην υλοποίηση «ήπιων αναπτυξιακών έργων» από ορισμένο φορέα, ο οποίος μάλιστα εκκινεί και τη διαδικασία έκδοσης του προεδρικού διατάγματος με την υποβολή των σχετικών μελετών. Με τη διαδικασία που εισάγει το άρθρο αυτό, ο φορέας υλοποίησης του έργου στην ουσία προσδιορίζει το καθεστώς προστασίας της περιοχής, εγείροντας σοβαρά ζητήματα ως προς την πιθανή δημιουργία σύγκρουσης συμφερόντων.
- Παρακάμπτει και ανατρέπεται τη διαδικασία του εν εξελίξει έργου για την εκπόνηση των ΕΠΜ και δημιουργεί ένα *de facto* καθεστώς μέσω της δημιουργίας υπο-περιοχών προστασίας πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 1650/1986 ζωνών. Μάλιστα, η πρόβλεψη ότι η ΕΠΜ που θα καταρτιστεί από τον φορέα του έργου και θα αφορά στη συγκεκριμένη υπο-περιοχή θα ληφθεί υποχρεωτικά υπόψη κατά τη διαδικασία κατάρτισης των ΕΠΜ του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 οδηγεί σε αποσπασματική προσέγγιση για την προστασία της περιοχής και δεν λαμβάνει υπόψη το σύνολο των προστατευτέων αντικειμένων και την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση στη διαμόρφωση των απαιτούμενων μέτρων.

Ακριβώς λόγω της πίεσης που δημιουργείται σε βάρος της καλής οικολογικής κατάστασης των πολύτιμων για όλους προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 από την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη διαδικασία εκπόνησης των ΕΠΜ και έγκρισης μέτρων προστασίας τους, 10 περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουν από τον Μάρτιο 2020 ζητήσει οριζόντια αναστολή εγκρίσεων για όλα τα έργα στις περιοχές αυτές που κατατάσσονται στην αδειοδοτική κατηγορία Α.¹

- Το πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής είναι ασαφές και αόριστο καθότι γίνεται αναφορά χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό σε γενικούς και αόριστους όρους, όπως «έργα δημόσιου ενδιαφέροντος» και «ήπια αναπτυξιακά έργα».
- Η πρόβλεψη της παραγράφου 3 έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της χωροταξικής νομοθεσίας σε ό,τι αφορά τη σχέση μεταξύ των εργαλείων πολεοδομικού σχεδιασμού και ειδικών νομικών καθεστώτων προστασίας όπως οι προστατευόμενες περιοχές. Η πολεοδομική νομοθεσία προβλέπει την ενσωμάτωση των ειδικών καθεστώτων προστασίας στα ειδικά πολεοδομικά σχέδια χωρίς τη μεταβολή του καθεστώτος τους. Η προβλεπόμενη στη παράγραφο 3 του νομοσχεδίου ενσωμάτωση των σχεδίων που εντάσσονται στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια σε προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται βάσει της κείμενης νομοθεσίας, και συνεπώς ο καθορισμός όρων προστασίας μέσω των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, αντίκειται τόσο στους ν. 1650/1986 και 3937/2011 όσο και στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ σε ό,τι αφορά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων διατήρησης σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των προστατευτέων αντικειμένων.

Ουσιαστικά, με τις ρυθμίσεις που προτείνονται με το άρθρο 219 η κυβέρνηση δείχνει ότι αγνοεί τις προστατευόμενες από τη νομοθεσία της ΕΕ περιοχές Natura 2000. Προτάσσεται η έγκριση αναπτυξιακών σχεδίων μέσα στους ευαίσθητους αυτούς τόπους, ακόμα και αν τα έργα αυτά αντιστρατεύονται τους στόχους προστασίας τους. Επιχειρείται δε η συγκάλυψη αυτής της εμφανώς παράνομης και περιβαλλοντικά καταστροφικής πολιτικής μέσα από τον καθορισμό μικρότερων «υπο-περιοχών προστασίας», ώστε να αποσιωπηθεί η επί της ουσίας κατάργηση της πραγματικής προστατευόμενης περιοχής.

¹ https://www.wwf.gr/ta_nea_mas/?uNewsID=2236291

Με την πανδημία να έχει φέρει δραματικά στο προσκήνιο την άρρηκτη σχέση ανθρώπινης υγείας και ευημερίας με το υγιές φυσικό περιβάλλον, τέτοιες μεθοδεύσεις δεν υποβαθμίζουν απλώς τις προοπτικές της χώρας για βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά τελικά υποσκάπτουν τα θεμέλια του πιο αποτελεσματικού αμυντικού μηχανισμού ενάντια σε επόμενες κρίσεις. Το WWF Ελλάς ζητά την άμεση απόσυρση της απαράδεκτης αυτής διάταξης.

Περισσότερες πληροφορίες:

- Θεοδότα Νάντσου, επικεφαλής πολιτικής, tnantsou@wwf.gr
- Σοφία Κόπελα, υπεύθυνη πολιτικής για το φυσικό περιβάλλον, s.kopela@wwf.gr